

شورای عالی بورس و اوراق بهادار و سازمان بورس و اوراق بهادار مجموعه‌ای از ضوابط و دستورالعمل‌ها را در سال ۱۳۸۹ به شرح ذیل تدوین و تصویب کرد:

- آیین‌نامه سرمایه‌گذاری خارجی در بورس‌ها و بازارهای خارج از بورس،
- دستورالعمل رتبه‌بندی کارگزاران،
- دستورالعمل اجرایی معاملات قرارداد سلف موازی استاندارد نفت و فرآورده‌های نفتی در بورس کالای ایران،
- دستورالعمل انضباطی کارگزاران،
- ضوابط اعطای مجوز معامله اوراق بهادار به سرمایه‌گذار خارجی،
- دستورالعمل تاسیس و فعالیت سبذگردان،
- ضوابط محاسبه سهام شناور آزاد موضوع ماده ۶ قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی،
- دستورالعمل اجرایی معاملات برخط اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران،

در سال ۱۳۸۹، شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران از ۱۲۵۳۶/۷ واحد در ابتدای سال به ۲۳۲۹۴/۹ واحد در پایان سال رسید که نشان‌دهنده رشد ۸۵/۸ درصدی بازدهی برای سرمایه‌گذاران بورس می‌باشد. سایر شاخص‌های بورس نیز در سال مذکور با رشد روبه‌رو بودند که نشان‌دهنده رشد قیمت‌ها در همه بخش‌های بازار است. شاخص سهام شناور آزاد که با هدف محاسبه وزن موثر شرکت‌ها براساس درصد سهام شناور آزاد مورد محاسبه قرار می‌گیرد، با افزایش ۸۴/۵ درصدی از ۱۵۸۱۸/۹ واحد در پایان سال ۱۳۸۸ به ۲۹۱۷۸/۲ واحد در پایان سال ۱۳۸۹ رسید.

شاخص بازار اول و بازار دوم نیز به ترتیب ۸۹/۷ و ۶۷/۳ درصد و دو شاخص مالی و صنعت به ترتیب ۷۷/۹ و ۸۷/۹ درصد رشد داشتند. بررسی روند رشد ماهانه شاخص کل قیمت نشان می‌دهد که بیشترین بازده ماهانه بورس در فروردین ماه با رشد شاخص به میزان ۱۳/۲ درصد بود و در ۵ ماه دیگر سال نیز شاخص با بیش از ۷ درصد رشد روبه‌رو بوده است. در مجموع، بجز ماه‌های اردیبهشت، مهر و آبان ۱۳۸۹، در سایر ماه‌ها بازده ماهانه سرمایه‌گذاری در بورس از رشد مثبت برخوردار بوده است.

- دستورالعمل تاسیس و فعالیت پردازش اطلاعات مالی، بهادار تهران،
- دستورالعمل انتشار اوراق اجاره،
- دستورالعمل فعالیت نهادهای واسط،
- دستورالعمل معاملات قرارداد آتی سهام در بورس اوراق بهادار تهران،
- دستورالعمل توثیق اوراق بهادار و
- دستورالعمل تاسیس و فعالیت مشاور سرمایه‌گذاری.

کادر شماره ۶- تابلوها و بازارهای بورس اوراق بهادار تهران

براساس ماده ۴ دستورالعمل پذیرش اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران مصوب ۱۳۸۶/۱۰/۱ هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار، بورس اوراق بهادار تهران دارای دو بازار اول و دوم می‌باشد که بازار اول از دو تابلوی اصلی و فرعی تشکیل شده است. مطابق بخش (ه) دستورالعمل پذیرش، شرکت بورس موظف است ناشران پذیرفته شده را تا پایان اردیبهشت هر سال در این بازارها و تابلوها طبقه‌بندی مجدد کند. این طبقه‌بندی در چارچوب ضوابط و معیارهای بیان شده در دستورالعمل پذیرش و نیز مصوبات کارگروه طبقه‌بندی شرکت‌ها (برمبنای پیشنهادات هیات پذیرش یا نماینده سازمان بورس) صورت می‌گیرد.

معیارهای مصرح در دستورالعمل پذیرش به صورت معیارهای عمومی و معیارهای اختصاصی هریک از بازارها و تابلوها قابل تفکیک است. معیارهای عمومی، معیارهای اولیه و مشترک میان تمام تابلوها و بازارهاست.

معیار	الزام	تابلوی اصلی بازار اول	تابلوی فرعی بازار اول	بازار دوم
معیارهای عمومی	سودآوری آخرین سال مالی حسابرسی شده و سودآوری آتی	-	-	-
	عدم وجود زیان انباشته	-	-	-
	مثبت بودن جمع جریان خالص وجه نقد ناشی از عملیات دو سال مالی قبل	-	-	-
	گزارش حسابرس مردود یا عدم اظهار نظر نباشد.	-	-	-
معیارهای اختصاصی	حداقل مبلغ سرمایه ثبت شده به میلیارد ریال	۱۰۰۰	۵۰۰	۲۰۰
	حداقل درصد سهام شناور آزاد	۲۰	۱۵	۱۰
	حداقل تعداد سهامداران	۱۰۰۰	۷۵۰	۲۵۰
	حداقل درصد حقوق صاحبان سهام	۳۰	۲۰	۱۵
	حداقل درصد روزهای معاملاتی شرکت به کل	۳۵	۳۵	۳۵
	حداقل درصد معاملات سهام ثبت شده شرکت بدون احتساب معاملات عمده	۴/۵	۳/۰	۳/۰
معیارهای پیشنهادی	حداقل امتیاز اطلاع‌رسانی (درصد)	۲۰	۲۰	۲۰
	حداقل قیمت بازار سهام (ریال)	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰

جدول ۱۹-۱- نماگرهای فعالیت بورس اوراق بهادار تهران

متوسط ارزش کل معاملات روزانه (میلیارد ریال)	متوسط تعداد معاملات روزانه (میلیون سهم)	تعداد روزهای فعالیت بورس طی سال	ارزش معاملات (میلیارد ریال)			تعداد معاملات (میلیون سهم)			
			کل	حق تقدم سهام	سهام	کل	حق تقدم سهام	سهام	
									کل
۷۵۴/۸	۳۵۰/۹	۲۴۴	۱۸۴۱۶۶/۲	۹۱۲/۵	۱۸۳۲۵۳/۷	۸۵۶۲۵/۱	۸۵۵/۶	۸۴۷۶۹/۵	۱۳۸۸
۸۹۷/۳	۴۱۹/۴	۲۴۳	۲۱۸۰۵۴/۹	۱۳۹۳/۴	۲۱۶۶۶۱/۵	۱۰۱۹۱۲/۷	۹۲۲/۲	۱۰۰۹۹۰/۵	۱۳۸۹

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱۹-۱- سهام

۱-۱-۱۹- معاملات سهام و حق تقدم سهام

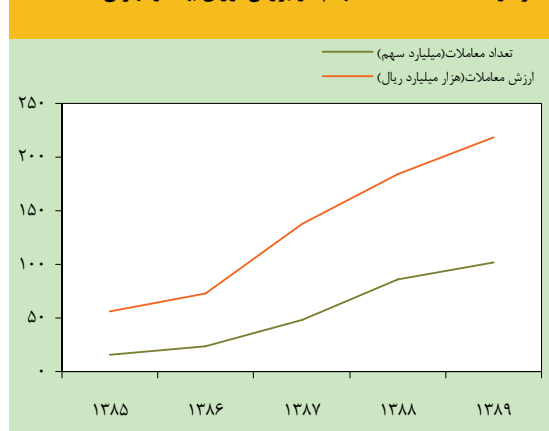
جدول ۱۹-۲- معاملات سهام و حق تقدم سهام

در بورس اوراق بهادار تهران (سهم درصد)

ارزش	تعداد		ارزش	تعداد
	نیمه اول	نیمه دوم		
۶۹/۸	۳۰/۲	۵۰/۴	۴۹/۶	۱۳۸۸
۴۵/۱	۵۴/۹	۳۱/۳	۶۸/۷	۱۳۸۹

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

نمودار ۱۹-۱- معاملات سهام در بورس اوراق بهادار تهران

آمار معاملات سهام و حق تقدم سهام در بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۸۹ به تفکیک صنایع نشان می‌دهد صنعت «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی» با ۲۲/۸ درصد از کل تعداد سهام مبادله شده و صنعت «خودرو و ساخت قطعات» با ۲۲/۷ درصد از کل ارزش سهام مبادله شده، بیشترین سهم از کل تعداد و ارزش مبادلات سهام و حق تقدم سهام را به خود اختصاص دادند. در این سال دو صنعت «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی» و «خودرو و ساخت

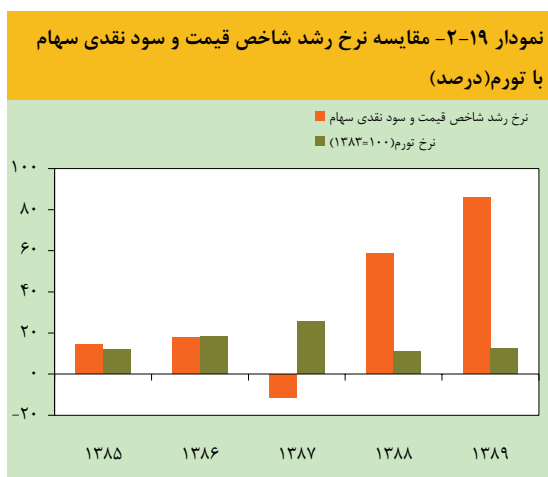
در سال ۱۳۸۹، تعداد ۱۰۱۹۱۲/۷ میلیون سهم و حق تقدم سهام به ارزش ۲۱۸۰۵۴/۹ میلیارد ریال در بورس اوراق بهادار تهران داد و ستد شد. این ارقام در مقایسه با معاملات مشابه سال قبل به ترتیب ۱۹/۰ و ۱۸/۴ درصد افزایش نشان می‌دهد.

از مجموع تعداد سهام و حق تقدم سهام مبادله شده در این سال، ۸۱/۶ درصد در بازار اول و ۱۸/۴ درصد در بازار دوم داد و ستد شد. همچنین، از مجموع ارزش مبادلات انجام گرفته، ۷۷/۷ درصد در بازار اول و ۲۲/۳ درصد در بازار دوم انجام پذیرفت.

در سال مورد بررسی، تعداد روزهای فعالیت بورس اوراق بهادار تهران ۲۴۳ روز بود. در این سال متوسط تعداد معاملات روزانه سهام و حق تقدم سهام ۴۱۹/۴ میلیون سهم به ارزش ۸۹۷/۳ میلیارد ریال بود که در مقایسه با ارقام مشابه سال قبل به ترتیب ۱۹/۵ و ۱۸/۹ درصد افزایش داشت.

مقایسه معاملات انجام گرفته سهام و حق تقدم سهام به تفکیک دو نیمه سال ۱۳۸۹ نشان می‌دهد حدود ۶۸/۷ درصد از تعداد و ۵۴/۹ درصد از ارزش کل معاملات در نیمه اول و به ترتیب ۳۱/۳ و ۴۵/۱ درصد از تعداد و ارزش کل معاملات در نیمه دوم سال صورت گرفت.

تعداد سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده ناشی از رشد سه صنعت مورد اشاره بود. همچنین، صنایع مذکور به ترتیب با ۲۴/۲، ۱۲/۲ و ۷/۷ واحد درصد بیشترین اثر را در افزایش ارزش سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده در مقایسه با سال گذشته داشتند و در مجموع ۴۴/۱ واحد درصد از رشد کل ارزش سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده مربوط به این سه صنعت بود.

در سال ۱۳۸۹، تعداد دفعات داد و ستد اوراق بهادار حدود ۳/۴ میلیون نوبت بود که در مقایسه با سال قبل ۱۲/۱ درصد افزایش یافت. رقم مزبور در سال قبل معادل ۶۱/۶ درصد افزایش داشت.

قطعات» با در اختیار داشتن ۴۲/۵ درصد از کل تعداد و ۳۶/۷ درصد از کل ارزش سهام و حق تقدم داد و ستد شده، بیشترین تاثیر را بر معاملات بورس گذاشتند.

در سال مورد بررسی، رشد تعداد و ارزش معاملات سهام و حق تقدم سهام صنایع «منسوجات»، «انتشارات و چاپ و تکثیر»، «استخراج سایر معادن» و «محصولات شیمیایی» از بیشترین درصد افزایش در مقایسه با سال گذشته برخوردار بودند. همچنین، صنایع «مخابرات»، «ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی»، «بیمه و صندوق بازنشستگی بجز تامین اجتماعی» و «بانک‌ها و موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی» به لحاظ تعداد و ارزش سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده، بیشترین درصد کاهش را در مقایسه با سال قبل داشتند.

در سال ۱۳۸۹، تعداد سهام مبادله شده ۳۰ صنعت و ارزش سهام داد و ستد شده ۲۸ صنعت نسبت به سال قبل افزایش یافت.

در سال مورد بررسی، صنایع «خودرو و ساخت قطعات»، «فلزات اساسی» و «محصولات شیمیایی» به ترتیب با ۱۹/۱، ۱۰/۸ و ۴/۷ واحد درصد، بیشترین اثر را در رشد تعداد سهام و حق تقدم سهام داد و ستد شده در مقایسه با سال قبل داشتند، به گونه‌ای که معادل ۳۴/۶ واحد درصد از رشد کل

جدول ۱۹-۳- تعداد دفعات معامله و تعداد خریداران اوراق بهادار

درصد تغییر	سال				تعداد دفعات معامله
	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۸	(۱)۱۳۸۷
	۱۲/۱	۶۱/۶	۳۳۹۸۵۲۴	۳۰۳۰۳۷۹	۱۸۷۵۳۷۲
	۵۰/۵	۵۹/۱	۱۲۹۳۲۹۴	۸۵۹۵۸۴	۵۴۰۳۹۸
	-۲۰/۹	۱۲/۲	۷۸۸۰۰/۹	۹۹۶۱۲/۲	۸۸۷۷۸/۰
	-۲۱/۳	-۱۵/۷	۱۶۸/۶	۲۱۴/۳	۲۵۴/۲

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران
 ۱- به دلیل اجرای سامانه جدید معاملات بورس از تاریخ ۱۳۸۷/۹/۱۶، پیش‌فرض‌های محاسباتی تعداد خریداران سهام تغییر کرده است و لذا روند آماری متغیر کاملاً عوض شده است.

با رقم پایان سال قبل ۷۱/۳ درصد افزایش داشت. ارزش جاری دلاری بازار سهام کشور براساس نرخ ارز

در پایان سال ۱۳۸۹، ارزش جاری بازار سهام به ۱۱۱۵۶۳۶/۲ میلیارد ریال رسید که در مقایسه

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۹

بازار سهام مورد استفاده قرار می‌گیرد، در سال مورد بررسی ۲۵/۹ درصد بود که در مقایسه با سال قبل ۷/۶ واحد درصد افزایش یافت.

بین‌بانکی^(۱) نسبت به پایان سال قبل با ۶۲/۵ درصد افزایش به ۱۰۷/۶ میلیارد دلار رسید. همچنین، نسبت ارزش جاری بازار سهام به تولید ناخالص داخلی، که به عنوان معیار سنجش عمق

(میلیارد ریال) جدول ۱۹-۴- ارزش جاری بازار سهام، نسبت فعالیت و نسبت سهام داد و ستد شده به کل سهام منتشر شده (۱) (۲)

نسبت تعداد سهام داد و ستد شده به کل سهام منتشر شده (درصد) (۳)	نسبت فعالیت بورس (درصد) (۳)	میانگین ارزش جاری بازار	ارزش معاملات	ارزش جاری بازار در پایان سال	
۲۹/۸	۳۳/۵	۵۵۰۱۹۱/۶ (۲۰/۸)	۱۸۴۱۶۶/۲ (۳۴/۳)	۶۵۱۴۲۸/۳ (۴۵/۱)	۱۳۸۸
۳۳/۰	۲۴/۷	۸۸۳۵۳۲/۲ (۶۰/۶)	۲۱۸۰۵۴/۹ (۱۸/۴)	۱۱۱۵۶۳۶/۲ (۷۱/۳)	۱۳۸۹

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران
 ۱- شامل اوراق مشارکت نمی‌باشد.
 ۲- ارقام داخل پرانتز درصد تغییرات هر سال نسبت به سال قبل می‌باشد.
 ۳- براساس میانگین اول و آخر دوره ارزش جاری بازار سهام و تعداد سهام منتشر شده محاسبه شده است.

۱۹-۱-۲- شاخص‌های قیمت و بازدهی بازار سهام

شاخص کل قیمت در پایان سال ۱۳۸۹ به ۲۳۲۹۴/۹ واحد رسید که در مقایسه با سال قبل ۸۵/۸ درصد افزایش یافت. در این سال شاخص کل قیمت به استثنای اردیبهشت، مهر و آبان ماه همواره روند صعودی داشت و بیشترین افزایش شاخص در مرداد ماه به وقوع پیوست.

در سال ۱۳۸۹، نسبت قیمت به بازده انتظاری (P/E) بورس اوراق بهادار معادل ۷/۷ بود که در مقایسه با سال قبل ۳۲/۵ درصد افزایش یافت.

در سال ۱۳۸۹، صنایع «فلزات اساسی»، «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی» و «مخابرات» به ترتیب با ۱۶/۹، ۱۵/۰ و ۱۴/۹ درصد و در مجموع ۴۶/۸ درصد، بیشترین سهم از ارزش جاری بازار سهام را در اختیار داشتند. نسبت فعالیت بورس در سال ۱۳۸۹ به ۲۴/۷ درصد رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۸/۸ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

نسبت تعداد سهام داد و ستد شده به کل سهام منتشر شده در سال ۱۳۸۹ به ۳۳/۰ درصد رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل ۳/۲ واحد درصد افزایش داشت.

جدول ۱۹-۵- شاخص‌های بازدهی سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار تهران

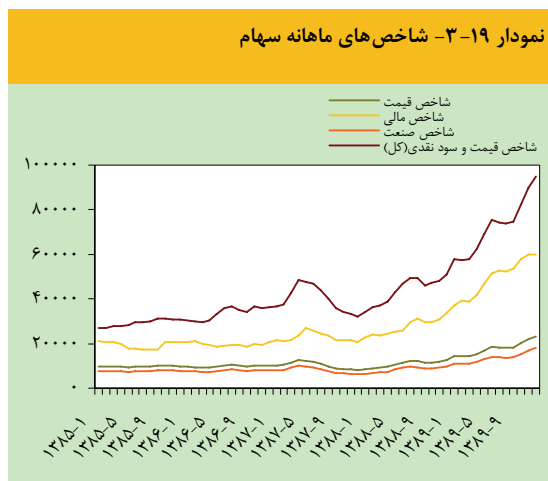
(۱۰۰=۱۳۶۹)

درصد تغییر		پایان سال			
۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	
۸۵/۸	۵۸/۸	۹۴۷۷۶/۰	۵۱۰۰۶/۰	۳۲۱۱۷/۳	شاخص قیمت و سود نقدی
۸۵/۸	۵۷/۴	۲۳۲۹۴/۹	۱۲۵۳۶/۷	۷۹۶۶/۵	شاخص کل قیمت
۸۴/۵	۶۲/۸	۲۹۱۷۸/۲	۱۵۸۱۸/۹	۹۶۵۷/۰	شاخص شناور آزاد
۷۷/۹	۶۲/۷	۵۹۸۳۸/۷	۳۳۶۴۱/۶	۲۰۵۵۲/۸	شاخص قیمت مالی
۸۷/۹	۵۶/۰	۱۸۰۹۳/۵	۹۶۲۹/۵	۶۱۷۲/۶	شاخص قیمت صنعت
۸۹/۷	۶۱/۹	۱۹۶۱۲/۱	۱۰۳۳۶/۵	۶۳۸۳/۷	شاخص قیمت بازار اول
۶۷/۳	۴۱/۰	۲۹۶۲۷/۶	۱۷۷۱۰/۴	۱۲۵۶۳/۵	شاخص قیمت بازار دوم
۹۹/۳	۸۸/۷	۱۰۹۴/۳	۵۴۹/۲	۲۹۱/۱	شاخص ۵۰ شرکت فعال‌تر

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- نرخ دلار در بازار بین‌بانکی در آخرین روز معاملات بورس در سال ۱۳۸۹ معادل ۱۰۳۶۴ ریال بود.

صنعت «حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات» افزایش یافت. صنایع «دباجی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش»، «رایانه و فعالیت‌های وابسته به آن»، «خودرو و ساخت قطعات»، «محصولات چوبی» و «استخراج زغال‌سنگ» بیشترین افزایش شاخص قیمت را در میان صنایع مختلف به خود اختصاص دادند.

در میان اجزای شاخص کل قیمت سهام در سال ۱۳۸۹، شاخص قیمت مالی به ۵۹۸۳۸/۷ واحد رسید که در مقایسه با رقم شاخص در سال قبل ۷۷/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. شاخص قیمت صنعت نیز از ۹۶۲۹/۵ واحد در پایان سال ۱۳۸۸ با ۸۷/۹ درصد افزایش به ۱۸۰۹۳/۵ واحد در پایان سال ۱۳۸۹ رسید.

در سال ۱۳۸۹، شاخص قیمت سهام در بازار اول به ۱۹۶۱۲/۱ واحد رسید که در مقایسه با رقم این شاخص در پایان سال ۱۳۸۸ به میزان ۸۹/۷ درصد افزایش دارد. شاخص قیمت در بازار دوم از ۱۷۷۱۰/۴ واحد در پایان سال ۱۳۸۸ به ۲۹۶۲۷/۶ واحد در پایان سال ۱۳۸۹ رسید که ۶۷/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در میان صنایع سی‌وهفت‌گانه بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۸۹، شاخص قیمت تمامی صنایع به‌استثنای

کادر شماره ۷- عرضه سهام توسط بخش عمومی و بانک‌ها

به منظور توسعه مشارکت عمومی از طریق واگذاری سهام شرکت‌های دولتی و متعلق به دولت و با هدف توزیع متعادل تر ثروت، افزایش درآمد و خوداتکایی خانوارهای نیازمند، کاهش اندازه بخش دولتی و تسریع در روند خصوصی‌سازی، به‌کارگیری روش‌های سالم‌تر و شفاف‌تر واگذاری سهام و گسترش سهم بخش تعاون در اقتصاد کشور، اجرای طرح توزیع سهام عدالت و انجام وظایف دبیرخانه‌ای ستاد مرکزی توزیع سهام عدالت در سال ۱۳۸۵ بر عهده سازمان خصوصی‌سازی گذاشته شد. به موجب فصل ششم (مواد ۳۴ تا ۳۸) قانون برنامه چهارم توسعه کشور و اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، تداوم این سیاست مورد تأکید قرار گرفت. در راستای اجرای سیاست گسترش مالکیت عمومی به منظور تامین عدالت اجتماعی، دولت مجاز گردید تا ۴۰ درصد مجموع ارزش سهام بنگاه‌های قابل واگذاری را به شش دهک پایین درآمدی واگذار نماید. در مورد دو دهک پایین درآمدی با اولویت روستائینان و عشایر، سهام با ۵۰ درصد تخفیف و با دوره تقسیط ۱۰ ساله واگذار می‌شود ولی در مورد چهار دهک بعدی، واگذاری به صورت تقسیط ۱۰ ساله امکان‌پذیر است. به موجب مصوبه‌های ستاد مرکزی توزیع سهام عدالت، در مجموع برای ۴۲/۳ میلیون نفر از مشمولان سهام عدالت، دعوت‌نامه صادر و توزیع شده است. از این تعداد دعوت‌نامه توزیع شده، ۳۷/۷ میلیون نفر (۸۹/۱ درصد) از مشمولان در تعاونی‌های عدالت شهرستانی ثبت‌نام کرده‌اند که ترتیب واگذاری به آنها به شرح ذیل است:

مرحله اول- مددجویان نهادهای حمایتی

مرحله دوم- روستاییان و عشایر

مرحله سوم- شاغلان دستگاه‌های اجرایی و بازنشستگان کشوری و لشکری و تامین اجتماعی و کارکنان شاغل شهرداری‌ها

مرحله چهارم- ایثارگران

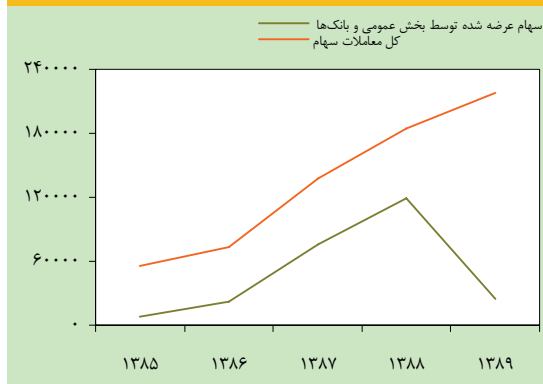
گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۹

ریال بود. به علاوه، ۱۷۳۳/۳ میلیون سهم به ارزش ۳۴۱۹/۷ میلیارد ریال از سهام شرکت‌های دولتی در قالب سهام ترجیحی به کارگران، رد دیون دولت به نهادهای عمومی و جوایز صادراتی واگذار شد.

در سال ۱۳۸۹، در مجموع ۸۳۱۳/۶ میلیون سهم به ارزش ۲۵۱۱۰/۷ میلیارد ریال توسط سازمان‌ها، شرکت‌های دولتی و سیستم بانکی عرضه شد که در مقایسه با سال قبل از نظر ارزش ۷۹/۰ درصد و از نظر تعداد ۸۴/۹ درصد کاهش داشت.

در میان سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی، «شرکت ملی صنایع پتروشیمی» و «سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران» به ترتیب ۴۰/۶ و ۲۲/۱ درصد از کل ارزش و ۳۴/۸ و ۲۳/۴ درصد از تعداد کل سهام عرضه شده در سال ۱۳۸۹ را عرضه کردند. بانک تجارت نیز ۱۲/۶ درصد از کل تعداد و ۱۰/۲ درصد از کل ارزش سهام عرضه شده و بانک صادرات ۱۰/۱ درصد از کل تعداد و ۶/۷ درصد از کل ارزش سهام عرضه شده سیستم بانکی را به خود اختصاص دادند.

نمودار ۱۹-۴- ارزش کل معاملات سهام و سهام عرضه شده توسط بخش عمومی و بانک‌ها (میلیارد ریال)

براساس گزارش شرکت بورس اوراق بهادار تهران در سال ۱۳۸۹، در مجموع ۳۸۲۳۴/۱ میلیون سهم به ارزش ۳۷۳۳۰/۵ میلیارد ریال توسط سازمان خصوصی‌سازی از طرف سازمان‌ها و شرکت‌های مادر تخصصی در قالب سهام عدالت و از طریق بورس اوراق بهادار عرضه شد که در مقایسه با سال قبل از نظر تعداد و ارزش افزایش یافت. ارقام مذکور در سال قبل ۱۶۰۷۴/۸ میلیون سهم به ارزش ۱۲۰۵۶/۴ میلیارد

جدول ۱۹-۶- عرضه سهام توسط بخش عمومی و بانک‌ها(۱)

سهم (درصد)	درصد تغییر		ارزش (میلیارد ریال)		تعداد (میلیون سهم)		
	تعداد	ارزش	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
۸۳/۱	۷۷/۳	-۷۸/۴	۲۰۸۶۴/۸	۹۶۶۵۹/۳	۶۴۲۳/۷	۲۸۵۱۷/۸	سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی
۱۶/۹	۲۲/۷	-۸۱/۴	۴۲۴۵/۹	۲۲۸۵۱/۱	۱۸۸۹/۹	۲۶۴۰۰/۷	سیستم بانکی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۷۹/۰	۲۵۱۱۰/۷	۱۱۹۵۱۰/۴	۸۳۱۳/۶	۵۴۹۱۸/۵	جمع

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

۱- شامل واگذاری سهام در قالب سهام عدالت، سهام ترجیحی و سهام بابت رد دیون دولت و جوایز صادراتی است.

۱۹-۲- پذیرش شرکت‌های جدید در بورس

شرکت‌های پذیرفته شده مذکور برای اولین بار سهام خود را در بورس عرضه کردند. در این سال هیچ شرکتی از فهرست شرکت‌های بورسی حذف نشده و تعداد نمادهای درج شده روی تابلوها به ۳۴۲ شرکت افزایش یافت.

در سال ۱۳۸۹، سه شرکت «پست‌بانک»، «بیمه دانا» و «پتروشیمی تبریز» به فهرست شرکت‌های پذیرفته شده در بورس افزوده شدند. به این ترتیب، تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس تا پایان سال ۱۳۸۹ به ۳۴۲ شرکت رسید.

جدول ۱۹-۷- تعداد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

تغییر	پایان سال				
	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷
شرکت‌های پذیرفته شده	-۱۰	-۹۶	۳۴۲	۳۵۲	۴۴۸
شرکت‌های تشکیل‌دهنده شاخص مالی (۱)	۴	۴	۳۰	۲۶	۲۲
سایر شرکت‌ها	-۱۴	-۱۰۰	۳۱۲	۳۲۶	۴۲۶
شرکت‌های حذف شده	-۱۵	-۸۷	۰	۱۵	۱۰۲
شرکت‌های درج شده روی تابلوها	۵	-۹	۳۴۲ ^(۲)	۳۳۷	۳۴۶

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران
 ۱- در سال‌های مذکور، این شرکت‌ها شامل شرکت‌های صنایع «بانک‌ها، موسسات اعتباری و سایر نهادهای پولی»، «سرمایه‌گذاری‌ها»، «سایر واسطه‌گری‌های مالی» و «بیمه و صندوق بازنشستگی بجز تامین اجتماعی» می‌باشند.
 ۲- از مجموع شرکت‌های درج شده در تابلوی بورس در پایان سال ۱۳۸۹، تعداد ۶۲ شرکت در تابلوی اصلی، ۵۶ شرکت در تابلوی فرعی بازار اول و ۲۴ شرکت در بازار دوم بودند.

۱۹-۳- منابع افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در

بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران

مطالبات و آورده نقدی بود، به گونه‌ای که ۸۲/۲ درصد از مجموع افزایش سرمایه شرکت‌ها از محل مذکور تامین شد. به علاوه، افزایش سرمایه از محل اندوخته‌ها و سود انباشته ۱۷/۸ درصد بود.

در سال ۱۳۸۹، مجموع افزایش سرمایه شرکت‌های بورسی و فرابورسی ۱۹۷۸۴/۲ میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۱۰۰/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، منبع اصلی تامین مالی افزایش سرمایه شرکت‌ها از محل

جدول ۱۹-۸- منابع تامین مالی افزایش سرمایه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران (میلیارد ریال)

از محل اندوخته‌ها و سود انباشته	از محل مطالبات و آورده نقدی	جمع کل افزایش سرمایه	درصد تغییر افزایش سرمایه
۱۶۳۹/۴	۸۲۱۸/۰	۹۸۵۷/۳	-۵۷/۱
۳۵۲۸/۶	۱۶۲۵۵/۶	۱۹۷۸۴/۲	۱۰۰/۷

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

۱۹-۴- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

خرید سهام و حق تقدم سهام ۳۳/۹ درصد و از مجموع ارزش فروش ۳۸/۵ درصد بود. ارقام مشابه در سال ۱۳۸۸ به ترتیب ۱۹/۲ و ۲۳/۰ درصد بود.

در سال ۱۳۸۹، تعداد ۸۸ شرکت کارگزاری در بورس اوراق بهادار فعال بود. در این میان، ۱۴ کارگزاری مربوط به بانک‌های دولتی و غیردولتی بود که سهم آنها از مجموع ارزش

جدول ۱۹-۹- فعالیت کارگزاران بورس اوراق بهادار

(میلیارد ریال)

تعداد در سال	خرید سهام (۱)		سهم از خرید سال ۱۳۸۹	فروش سهام (۱)		سهم از فروش سال ۱۳۸۹
	۱۳۸۹	۱۳۸۸		۱۳۸۹	۱۳۸۸	
غیربانکی	۱۴۴۱۱۹	۱۴۸۷۷۲	۶۶/۱	۱۳۴۰۹۹	۱۴۱۷۶۳	۶۱/۵
بانک‌ها	۷۳۹۳۶	۳۵۳۹۴	۳۳/۹	۸۳۹۵۶	۴۲۴۰۳	۳۸/۵
جمع کل	۲۱۸۰۵۵	۱۸۴۱۶۶	۱۰۰/۰	۲۱۸۰۵۵	۱۸۴۱۶۶	۱۰۰/۰

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران
 ۱- ارقام بدون احتساب معاملات اوراق مشارکت است.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۹

اختصاص داشت. حجم معاملات مس و آلومینیوم نیز به ترتیب ۲۹۰/۸ و ۱۳۴/۹ هزار تن به ارزش ۱۲۷۶۲/۷ و ۳۶۶۴/۰ میلیارد ریال بود.

نسبت حجم معاملات انواع محصولات به کل محصولات صنعتی و معدنی در سال ۱۳۸۹ نشان می‌دهد که ۹۲ درصد معاملات به فولاد، ۳/۳ درصد به مس، ۲/۷ درصد به سیمان و ۱/۶ درصد به آلومینیوم تعلق داشته است. همچنین، ۷۵/۴ درصد از ارزش محصولات صنعتی و معدنی در بورس به صورت سلف، ۲۴/۳ درصد به صورت نقد و بقیه به صورت نسیه مبادله گردید.

در سال مورد بررسی، حدود ۱۶۳۳/۹ هزار تن محصولات کشاورزی شامل گندم، جو، ذرت، انواع کنجاله، شکر و کنستانتره و تفاله به ارزش ۳۷۲۹/۷ میلیارد ریال در تالار کشاورزی بورس کالا مبادله شد. از رقم مذکور، ۹۹۳/۳ هزار تن گندم به ارزش ۲۰۳۷/۰ میلیارد ریال معامله شد. حجم معاملات جو و ذرت به ترتیب ۴۳۰/۴ و ۱۷۷/۶ هزار تن به ارزش ۱۰۸۸/۶ و ۴۵۲/۷ میلیارد ریال بود. سهم سه کالای انواع کنجاله، شکر و کنستانتره و تفاله در معاملات سال ۱۳۸۹ اندک بود.

در سال ۱۳۸۹، تعداد ۱۰ فرآورده نفتی و پتروشیمی در بورس کالا داد و ستد شد. وزن و ارزش محصولات داد و ستد شده به ترتیب ۶۶۶۲/۶ هزار تن و ۴۱۴۷۸/۰ میلیارد ریال بود. بیشترین حجم معاملات مربوط به قیر بود که ۵۶/۰ درصد از وزن معاملات را به خود اختصاص داد. پس از آن پلیمر با ۲۲/۴ درصد و شیمیایی با ۱۴/۶ درصد بیشترین حجم معاملات در بورس فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی را به خود اختصاص دادند. بیشترین ارزش معاملات مربوط به پلیمر بود که ۴۸/۳ درصد از ارزش کل معاملات را به خود اختصاص داد. قیر و شیمیایی به

۱۹-۵- تالارهای بورس اوراق بهادار

در راستای گسترش جغرافیایی بورس و فراهم کردن امکان دسترسی عموم به بازار سرمایه و ایجاد فرصت سرمایه‌گذاری برای آنها، تا پایان سال ۱۳۸۹ تعداد تالارهای بورس فعال به ۳۶ تالار رسید. در این سال مجموع مبادلات انجام شده (حجم خرید و فروش) با احتساب معاملات الکترونیکی تعداد ۲۰۳۸۲۵/۵ میلیون سهم و برگه اوراق بهادار به ارزش ۴۳۶۱۰۹/۸ میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل به ترتیب ۱۹/۰ و ۱۸/۴ درصد افزایش یافت. از مجموع تعداد و ارزش مبادلات اوراق بهادار کشور به ترتیب ۸۰/۷ و ۷۶/۳ درصد متعلق به تالار بورس تهران، ۳/۵ و ۲/۷ درصد مربوط به تالار مشهد و ۰/۸ و ۱/۰ درصد مربوط به تالار تبریز بود. علاوه بر تسهیل دسترسی شهرستان‌ها به بازار اوراق بهادار، برقراری دوره‌های آموزشی، فرهنگ‌سازی و شناسایی و معرفی شرکت‌های دارای ظرفیت پذیرش در بورس اوراق بهادار از دیگر اهداف ایجاد تالارهای منطقه‌ای بوده است.

۱۹-۶- بورس کالا

با ادغام بورس‌های فلزات و کشاورزی در سال ۱۳۸۶ و تشکیل بورس کالای ایران و راه‌اندازی تالار فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی در سال مذکور، معاملات کالایی در سه تالار محصولات صنعتی و معدنی، محصولات کشاورزی و فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی بورس کالا انجام می‌شود.

در سال ۱۳۸۹، در مجموع ۸۶۹۴/۰ هزار تن محصولات صنعتی و معدنی به ارزش ۷۵۲۳۵/۵ میلیارد ریال مبادله شد که نسبت به سال قبل از لحاظ حجم و ارزش به ترتیب ۱۶/۹ و ۳۹/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. از رقم مذکور، ۸۰۰/۲ هزار تن به ارزش ۵۷۰۴۵/۵ میلیارد ریال به معاملات فولاد

ترتیب با ۳۵/۶ و ۱۰/۰ درصد از ارزش معاملات در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند.

در سال مورد بررسی، دیگر فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی به لحاظ حجم و ارزش در مجموع به ترتیب ۷/۰ و ۶/۰ درصد از حجم و ارزش کل معاملات را به خود اختصاص دادند.

۱۹-۷- فرابورس ایران

در سال ۱۳۸۹، ارزش کل معاملات فرابورس ایران به ۶۱۵۶۴/۳ میلیارد ریال رسید که نسبت به سال قبل ۲۹۱۵/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. از مجموع ارزش کل معاملات فرابورس در این سال، ۶۳/۱ درصد در بازار سوم، ۳۰/۵ درصد در بازار سهام و ۶/۴ درصد در بازار اوراق مشارکت انجام پذیرفت. همچنین، بیشترین تعداد سهام معامله شده در فرابورس ایران در سال ۱۳۸۹ مربوط به بازار سوم و به میزان ۱۴۷۶۵/۰ میلیون سهم می‌باشد. در سال ۱۳۸۹، تعداد ۲۲۶۶/۴ میلیون سهم به ارزش ۱۸۷۹۹ میلیارد ریال در بازار معاملات سهام فرابورس ایران داد و ستد شد. این ارقام در مقایسه با معاملات مشابه سال قبل به ترتیب ۳۳۲/۸ و ۱۶۰۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین، ۳۹۴۲/۲ میلیارد ریال اوراق مشارکت داد و ستد شد که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۳۲۰/۴ درصد افزایش یافت. در سال مذکور، تعداد روزهای فعالیت فرابورس ایران ۲۴۳ روز و در سال ۱۳۸۸ به میزان ۱۱۶ روز بود.

فرابورس ایران که فعالیت رسمی خود را از نیمه دوم سال ۱۳۸۸ آغاز نمود، با پذیرش ۴ شرکت و با ارزش معاملاتی ۲۰۴۱/۵ میلیارد ریال سال مذکور را به پایان رساند. در سال ۱۳۸۹، فرابورس ایران با پذیرش ۱۱ شرکت در بازارهای اول و دوم و پذیرش ۵ ورقه مشارکت در بازار ابزارهای نوین مالی توانست نقش خود را در تامین مالی شرکت‌های خصوصی و دولتی نمایان سازد.

جدول ۱۹-۱۰- حجم و ارزش کل معاملات فرابورس به تفکیک بازار

درصد تغییر	سال		ارزش کل معاملات فرابورس (میلیارد ریال)
	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
	۶۱۵۶۴/۳	۲۰۴۱/۵	
			سهام معامله شده در بازار سهام
۳۳۲/۸	۲۲۶۶/۴	۵۲۳/۷	حجم سهام (میلیون سهم)
	۱۸۷۹۹/۰	۱۱۰۳/۹	ارزش معاملات (میلیارد ریال)
			سهام معامله شده در بازار سوم
θ	۱۴۷۶۵/۰	۰/۰	حجم سهام (میلیون سهم)
θ	۳۸۸۲۳/۱	۰/۰	ارزش معاملات (میلیارد ریال)
			معاملات بازار اوراق مشارکت
۳۲۰/۰	۳/۹	۰/۹	حجم (میلیون ورقه)
۳۲۰/۴	۳۹۴۲/۲	۹۳۷/۷	ارزش معاملات (میلیارد ریال)
	۲۴۳	۱۱۶	روزهای فعالیت

ماخذ: شرکت فرابورس ایران

راهکارهای اتخاذ شده از جمله تسهیل در شرایط پذیرش شرکت‌ها و اوراق و نیز کوتاه نمودن فرآیند زمانی پذیرش و عرضه‌ها سبب افزایش تعداد شرکت‌های لیست شده و نیز تعداد و ارزش معاملات شد.

اهم سیاست‌های فرابورس ایران در سال ۱۳۸۹ ایجاد بازار ابزارهای نوین مالی بود که شامل معاملات اولیه و ثانویه اوراق مشارکت، گواهی سپرده سرمایه‌گذاری خاص و عام، اوراق صکوک و حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن می‌باشد.

۱۹-۸- صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

«صندوق سرمایه‌گذاری مشترک» یکی از انواع واسطه‌های مالی و از جمله نهادهایی است که با فروش پیوسته واحد سرمایه‌گذاری (یونیت) خود به عموم مردم، وجوهی را تحصیل و آنها را در ترکیب متنوعی از اوراق بهادار شامل سهام، اوراق مشارکت، ابزارهای کوتاه‌مدت بازار پول و دارایی‌های دیگر، با توجه به هدف صندوق، سرمایه‌گذاری می‌کند.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۸۹

جدول ۱۹-۱۱- عملکرد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک

درصد تغییر	سال		
	۱۳۸۹	۱۳۸۸	
۶۰/۶	۵۳	۳۳	تعداد کل صندوق‌ها
			ارزش روز کل
۱۷۶/۱	۸۳۸۸	۳۰۳۸	صندوق‌ها (میلیارد ریال)
			تعداد سرمایه‌گذاران
۱۶۵/۴	۱۶۲۵۶	۶۱۲۵	حقیقی
۸۸/۸	۴۵۵	۲۴۱	حقوقی
۱۶۲/۵	۱۶۷۱۱	۶۳۶۶	کل
			ارزش معاملات سهام صندوق‌ها
			(مجموع ارزش خرید و فروش
۳۷۲/۰	۱۱۱۵۷	۲۳۶۴	سهام - میلیارد ریال)

مأخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار

۱۹-۹- اوراق مشارکت

در سال ۱۳۸۹، در مجموع ۱۷۹۴۱۹/۱ میلیارد ریال اوراق مشارکت توسط شرکت‌های دولتی، شهرداری‌ها و بانک مسکن منتشر شد. از این مبلغ، ۱۵۹۱۳۷/۱ میلیارد ریال به فروش رسید که معادل ۸۸/۷ درصد کل اوراق منتشر شده بود. رقم مزبور در مقایسه با فروش اوراق مشارکت در سال قبل ۷۹۹/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. همانند سال‌های قبل، اوراق منتشره دارای سود روزشمار بوده و قابلیت بازخرید آن در هر زمان وجود داشت. نرخ سود علی‌الحساب انواع اوراق مشارکت منتشر شده در سال ۱۳۸۹ معادل ۱۶ و ۱۷ درصد در سال و معاف از مالیات بود.

طبق بند ۳ جزء (ه) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۹، به شهرداری کلان‌شهرها اجازه داده شد به منظور اجرای پروژه‌های نوسازی بافت‌های فرسوده شهری و سکونت‌گاه‌های غیررسمی نسبت به انتشار و فروش ۱۸ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت با تضمین خود اقدام نمایند. از این مبلغ، معادل ۱۶/۹ هزار میلیارد ریال به فروش رسید.

ترکیب دارایی‌های صندوق، پرتفوی یا سبد صندوق شناخته می‌شود و خریداران واحدهای سرمایه‌گذاری صندوق‌ها به نسبت سهم خود بخشی از مالکیت سبد اوراق بهادار صندوق را به دست می‌آورند. هر واحد سرمایه‌گذاری صندوق نشان‌دهنده نسبت مالکیت هریک از سرمایه‌گذاران در دارایی‌های صندوق و درآمد ناشی از آن دارایی‌هاست.

طبق بند ۲۰ ماده ۱ قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران (مصوب آذر ماه ۱۳۸۴)، صندوق سرمایه‌گذاری نهادی مالی است که فعالیت اصلی آن سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار می‌باشد و مالکان آن به نسبت سرمایه‌گذاری خود در سود و زیان صندوق شریک هستند.

اولین صندوق سرمایه‌گذاری مشترک از ابتدای سال ۱۳۸۷ فعالیت خود را آغاز کرد و با تصویب قانون «توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» (مصوب آذر ماه ۱۳۸۸) فعالیت این صندوق‌ها توسعه بیشتری یافت.

تعداد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک از ۱۶ صندوق در سال ۱۳۸۷ به ۳۳ صندوق در سال ۱۳۸۸ و ۵۳ صندوق در سال ۱۳۸۹ افزایش یافت.

ارزش روز کل این صندوق از ۳۰۳۸ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۸ با ۱۷۶/۱ درصد افزایش به ۸۳۸۸ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۹ رسید. تعداد کل سرمایه‌گذاران (حقیقی و حقوقی) این صندوق‌ها از ۶۳۶۶ در سال ۱۳۸۸ به ۱۶۷۱۱ در سال ۱۳۸۹ رسید. ارزش معاملات سهام صندوق‌های سرمایه‌گذاری (مجموع ارزش خرید و فروش سهام) با ۳۷۲ درصد افزایش به ۱۱۱۵۷ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۹ رسید.

جدول ۱۹-۱۲- وضعیت اوراق مشارکت

(میلیارد ریال)

وضعیت اوراق تا پایان سال ۱۳۸۹	وضعیت اوراق سررسید شده	سررسید نشده	نرخ سود علی الحساب (درصد)	مبلغ فروش رفته	مبلغ منتشر شده	کل مبلغ مصوب	تعداد دفعات انتشار اوراق مشارکت	تعداد طرح‌های اوراق مشارکت منتشره در هر سال	از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۸۸	سال ۱۳۸۹	از ابتدای انتشار (سال ۱۳۷۳)
۵۰۵۵۶/۶	۲۱۳۹۱۷/۷	۱۵/۵-۲۴	۲۶۴۴۷۴/۳	۳۱۷۰۴۶/۹	۳۵۵۳۴۶/۹	۱۵۴	۱۴۸	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۷۳	
۱۵۹۱۳۷/۱	۰/۰	۱۶-۱۷	۱۵۹۱۳۷/۱	۱۷۹۴۱۹/۱	۱۷۹۴۱۹/۱	۱۱	۱۷				
۲۰۹۶۹۳/۷	۲۱۳۹۱۷/۷		۴۲۳۶۱۱/۴	۴۹۶۴۶۶/۰	۵۳۴۷۶۶/۰	۱۶۵	۱۶۵				

افزایش ارزش بازار برخوردار بودند. بورس تهران نیز نسبت به سال قبل با ۴۶/۴ درصد از افزایش ارزش بازار برخوردار بود.

بیشترین ارزش معاملات سهام^(۳) در این سال به ترتیب به بورس‌های نیویورک- یورونکست ایالات متحده، نزدک، شانگهای، توکیو، سنژن، لندن، نیویورک- یورونکست اروپا، آلمان، کره و هنگ‌کنگ تعلق داشت که در مجموع با ۵۱۸۰۲/۰ میلیارد دلار حدود ۸۲/۱ درصد از ارزش معاملات سهام بورس‌های عضو را در اختیار داشتند.

ارزش معاملات سهام بورس تهران که در پایان سال ۲۰۰۹ به میزان ۱۷۰۸۰/۰ میلیون دلار بود، با ۲/۱ درصد افزایش به ۱۷۴۳۱/۲ میلیون دلار در پایان سال ۲۰۱۰ میلادی رسید. متوسط ارزش گردش معاملات روزانه بورس تهران با ۰/۸ درصد افزایش به ۷۱/۷ میلیون دلار در سال ۲۰۱۰ رسید.

اگرچه شاخص‌های اصلی قیمت در هرکدام از بورس‌ها به روش متفاوتی محاسبه می‌شوند، اما درصد تغییرات آنها می‌تواند نشان‌دهنده میانگین بازده بازار باشد. در سال ۲۰۱۰، به لحاظ شاخص قیمت و بازده (کل)، بازار بورس تهران در میان اعضای این فدراسیون، رتبه دوم را به خود اختصاص داد و با ۶۸/۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل، بعد از بورس سریلانکا با ۹۶/۰ درصد قرار گرفت.

همچنین، در سال مورد بررسی براساس مصوبه هیات وزیران، برای تامین مالی طرح‌های بخش آب و برق و توسعه میادین گازی ۶۲۹۶۹/۱ میلیارد ریال اوراق مشارکت توسط شرکت‌های دولتی منتشر شد که تمام آن به فروش رسید.

در این سال هیچ اوراق مشارکتی توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر نگردید.

۱۹-۱۰- بررسی مقایسه‌ای بورس ایران و جهان

براساس گزارش فدراسیون جهانی بورس‌ها^(۱)، نماگرهای عمده فعالیت بورس‌های عضو این فدراسیون نشان می‌دهد که در سال ۲۰۱۰ میلادی، بورس‌های نیویورک- یورونکست ایالات متحده، نزدک، توکیو، لندن، نیویورک- یورونکست اروپا، شانگهای، هنگ‌کنگ، کانادا، بمبئی، هندوستان و برزیل به ترتیب بورس‌های بزرگ جهان از نظر ارزش بازار سهام^(۲) بودند و در مجموع با ۴۰۰۲۶/۶ میلیارد دلار حدود ۷۲/۸ درصد از ارزش بازار سهام بورس‌های عضو را در اختیار داشتند. طبق گزارش فدراسیون جهانی بورس‌ها در سال ۲۰۱۰، ارزش بازار بورس اوراق بهادار تهران معادل ۸۶/۶ میلیارد دلار بود و با ۰/۲ درصد سهم در میان اعضای فدراسیون جهانی بورس‌ها، در مکان سی و نهم قرار داشت. رقم مشابه سال گذشته ۵۹/۲ میلیارد دلار بود. در سال ۲۰۱۰، به‌استثنای بورس‌های آتن، قبرس، لیوبلیانا اوراق بهادار اسپانیایی، بوداپست، مصر، لوکزامبورگ، امان و ایرلند بقیه بورس‌ها از

۱- World Federation of Exchanges, Annual Report and Statistics, ۲۰۱۰

۲- Market Capitalization

۳- Share Trading of Value